

Inhoud

Woord vooraf	11
Inleiding	13
1 Naar een verplichte werkloosheidsverzekering (1861-1952)	19
Inleiding	19
De eerste werkloosheidsverzekeringen	20
Het eerste pleidooi voor een wettelijk verplichte werkloosheidsverzekering	21
Ondanks politieke eensgezindheid toch uitstel	24
De interpellatie-Troelstra (1908)	27
De commissie-Treub	29
De noodregeling-Treub en het Koninklijk Nationaal Steuncomité	32
Het Werkloosheidsbesluit van 1917, de 'wet met de lange naam' en de eerste wachtgeldregelingen	34
Politieke opportuniteit en het verzet van werkgevers	37
Overeenstemming	40
Rond de bezetting	43
Nieuwe regelingen	44
Samenwerking tussen werkgevers en werknemers	46
Het beleid van de Nederlandse regering in ballingschap	47
Na de bevrijding	49

De eerste verplichte werkloosheidsverzekering: de ww	51
Het initiatief-Drees	51
De parlementaire behandeling	53
Vertragende factoren	56
Discussie over de Organisatiewet Sociale Verzekeringen	58
Sociale Voorziening	61
2 De verwezenlijking van ‘aangename wensen en verlangens’ (1952-1977)	63
Inleiding	63
Opnieuw strijd over duur, reikwijdte en betaalbaarheid van de ww	64
De sleutelverdeling weer ter discussie	65
Een valse start voor de bewindslieden van Sociale Zaken en Volksgezondheid	71
Van Rooy en Roolvink weinig effectief	73
Werkloosheidsregelingen worden uitgebreid	75
De ww uitgebreid	78
wwv en rww vervangen de Sociale Voorziening	79
De wao	84
Het kabinet-De Jong signaleert de eerste problemen	87
Oplopende kosten	88
Te hoge premiedruk: de commissie-Vos	90
Te complexe regelingen: de staatscommissie-Veldkamp	93
Te complexe uitvoeringsorganisatie: Berenschot&Bosboom en Hegener	96
Eerste signalen van oneigenlijk gebruik en misbruik: de svr doet onderzoek	100
Het politieke onvermogen van Biesheuvel I en II	105
ds’70 en Boersma botsen over het loon- en prijsbeleid	106
Opnieuw oneigenlijk gebruik en misbruik	108
De macht van werkgevers- en werknemersorganisaties: het sociaal contract	110
De politieke onmacht en onwil van het kabinet-Den Uyl	114
De macht van de vakbeweging	117
Netto-nettokoppeling	119
Lamers stuit op politieke onwil	120
Verlenging van de wwv	125

3 'De politiek is niet alléén een kwestie van rekensommen' (1977-1987) 129

Inleiding	129
De onmachtige kabinetten-Van Agt	130
Bestek '81	131
Blauwdrukken voor een nieuw socialezekerheidsstelsel	138
Moeilijker toegang tot de ww en wwv	143
Het parlement kiest voor het bestaande stelsel	144
Nieuwe werkloosheidsverzekering en -regelingen	150
Nader uitgewerkte plannen voor een stelselherziening	153
De SER buigt zich over de adviesaanvraag	157
De derde EG-richtlijn dwingt tot aanpassing van de wwv	161
Adviseren en traineren	170
Het kabinet past de voorstellen aan	175
De WRR pleit voor een gedeeltelijk basisinkomen	177
Nog meer vertraging	179
De finale behandeling in de Tweede Kamer	181
De Eerste Kamer buigt zich over de plannen	187

4 De uitvoering onder vuur (1987-1994) 193

Inleiding	193
Lubbers II: 'Verbeteringen, noch verslechtingen'	194
Het Project Evaluatie Stelselherziening	195
Problemen met de uitvoering van de nieuwe ww	199
Alsnog een tweetrajectenstelsel?	202
De eerste plannen voor een herziening van de uitvoeringsorganisatie	206
Lubbers III: Permanente spanningen	207
Een trage aanpassing van de ww	210
Wel of niet koppelen? De wao als achilleshiel	212
De uitvoeringsorganisatie ter discussie	225
Ter Veld wil doorpakken maar moet opstappen	235
Het rapport-Buurmeijer	241
Pogingen om de toegang tot de ww te beperken	248
Doormodderen	251

5 Het primaat van de politiek (1994-2002)	253
Inleiding	253
‘Keuzes voor de toekomst’	254
De ww moet activeren	256
De ideale uitvoeringsorganisatie van Paars I	262
Moeizame ontvlechting	265
De Ctsv-affaire	271
Linschoten treedt af	278
osv 1997: ‘Hooguit een tussenstand’	282
Het GAK staat marktwerking in de weg	289
Claimbeoordeling blijft publiek	295
De finale beslissingen	301
De ww moet nog meer activeren	302
Het parlement wijst marktwerking definitief af	306
Een draai van 180 graden: een publieke uitvoeringsinstantie	312
Irritaties over het GAK	319
Een nieuwe Ctsv-affaire	324
De finale parlementaire behandeling	327
6 ‘Nodig is een sociale zekerheid, die mensen activeert’ (2002-2020)	331
Inleiding	331
Opnieuw een stelselwijziging (2002-2007)	333
Maatregelen om de arbeidsparticipatie van ouderen te bevorderen	335
Invoering van het feitelijke arbeidsverleden en afschaffing van de vervolgitkering	337
De ww verder hervormd	340
De RWI ter discussie	347
Een moeizame start van het uww	348
Crisismaatregelen (2007-2010)	356
Invoering van de Inkomensvoorziening Oudere Werkloze (iow)	357
De kredietcrisis en de gevolgen ervan voor de werkloosheidsvoorzieningen	359
Een fusie tussen cwi en het uww	362

Werk en zekerheid (vanaf 2010)	364
De bemiddeling op de schop en de RWI afgeschaft	364
De ww opnieuw hervormd	367
De 'reparatie' van het derde ww-jaar	372
Het derde kabinet-Rutte	373
7 Samenvatting en conclusies	375
Preveniëren – profiteren – prioriteren – participeren	376
Consensusgericht polderen?	380
De rol van ambtenaren, de Raad van State en wetenschappers	383
Doorslaggevende overwegingen in de besluitvorming	385
Tot besluit	388
Bijlage 1: Overzicht van commissies en werkgroepen	391
Bijlage 2: Bewindslieden van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (en zijn voorgangers)	397
Lijst van afkortingen	401
Begrippenlijst	407
Noten	413
Bronnen en literatuur	487
Archieven	487
Gedrukte bronnen	489
Akkoorden, convenanten, adviezen en publicaties van de Stichting van de Arbeid	489
Adviezen, brieven, vergaderverslagen en overige publicaties van de Sociaal-Economische Raad	490
Rapporten van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid	491
Gerechtelijke uitspraken	492
Overig	492
Bronnenpublicaties	494

Periodieken	494
Websites	495
Interviews	496
Literatuur	496
Illustratieverantwoording	511
Tabellen	511
Figuren	511
Foto's	512
Personenregister	513
Zakenregister	521